

Na Ljudskih univerzah v Sloveniji vrata odpirajo Centri medgeneracijskega učenja

Ljudske univerze, članice Zveze ljudskih univerz Slovenije, so prepoznale veliko potrebo po organiziranem in ciljno usmerjenem medgeneracijskem učenju, zato bomo na 28 univerzah odprli Centre medgeneracijskega učenja. Programi medgeneracijskega učenja, ki bodo pilotno prvič potekali v zadnjem tednu novembra, predstavljajo skrbno načrtovane, vsebinsko pestre dejavnosti, ki bodo generacije povezovala pri izmenjavi znanj in izkušenj v obojestransko korist.

Priča smo vse večjemu medgeneracijskemu razkoraku

Naše stoletje je zaznamovano z medgeneracijskim razkorakom, ki je nastal kot posledica demografskih sprememb in večanja pomena znanja. Zaradi razdelitve ekonomskih virov in družbene moči, ki jo ima posamezna generacija, staranje prebivalstva ustvarja konflikte. Generacijski razkorak se zatorej opredeljuje kot globok kulturni prepad med generacijami, ki je povezan z vprašanjem, kdo ima oblast nad znanjem. Ravno zato predstavlja medgeneracijsko učenje eno najpomembnejših sredstev za preseganje tega prepada in vodi v solidarnost in zaupanje med generacijami.

Ljudske univerze so prepoznale veliko potrebo po organiziranem in ciljno usmerjenem medgeneracijskem učenju

Na Ljudskih univerzah smo pri svojem izobraževalnem delu, še zlasti s starejšimi generacijami, prepoznali veliko potrebo po organiziranem in ciljnem medgeneracijskem učenju. Zato smo se odločili, da ustanovimo 28 lokalnih Centrov medgeneracijskega učenja, ki bodo delovali na tistem področju, ki ga s svojo izobraževalno ponudbo pokriva posamezna Ljudska univerza. Vsi centri bodo različnim generacijam torej ponujali organizirane in strokovno podprte možnosti za izmenjavo izkušenj in znanj ter za medsebojno učenje in druženje. Ker želimo v medgeneracijsko učenje zajeti prav vse generacije, bomo izhajali iz, sicer v komercialne namene klasificiranih, pa vendar danes že splošno uveljavljenih generacij, ki jih predstavljajo veterani, otroci blaginje, generacija X, generacija Y in tudi generacija Z.

Za ustanavljanje Centrov medgeneracijskega učenja na Ljudskih univerzah po Sloveniji smo se odločili, ker smo prepričani, da bodo organizirane učne aktivnosti učinkovito povezale različne generacije in pozitivno vplivale na pogosto negativna stališča, ki jih imamo ljudje do pripadnikov drugih generacij, še zlasti do starejših in staranja.

Medgeneracijsko učenje je stoletja veljalo za nekaj samoumevnega

Za medgeneracijsko učenje je običajno veljalo, da starejši svoje modrosti in izkušnje prenašajo na mlajše; posameznik pa se je z njim običajno srečeval pretežno znotraj družine. Med različnimi generacijami so se tako neformalno in priložnostno prenašali znanja, veščine, kompetence, norme in vrednote.

Danes je situacija drugačna – učenje med generacijami, ki ne poteka več spontano in le znotraj družine, zato potrebuje močnejše spodbude in zahteva prenos v širše socialno okolje. Obenem delovanje tega, že stoletja uveljavljenega, modela medgeneracijskega učenja dodatno onemogočata

pogosta prostorska ločenost staršev in otrok od starih staršev ter izrazito drugačen tempo življenja, zato njegov koncept vse bolj postaja tudi vsebina različnih lokalnih, nacionalnih in evropskih strateških dokumentov.

Centri medgeneracijskega učenja so zasnovani na partnerskem sodelovanju

Medgeneracijsko učenje, katerega glavne značilnosti so prostovoljna udeležba, delitev vlog učenja in poučevanja med člani ter spreminjanje posameznika in skupnosti, povezujemo z učenjem v skupnosti. Centri medgeneracijskega učenja so zato zasnovani na partnerskem sodelovanju in bodo med seboj delovali kot mreže z izjavami o sodelovanju povezanih vladnih in nevladnih organizacij, ki v lokalni skupnosti združujejo člane posamezne generacije. Ljudske univerze so v svoje partnerske mreže povabile vrtce, izobraževalne organizacije, društva, socialne zavode in ustanove, interesna in stanovska združenja in druge organizacije. Partnerji vsakega centra bodo tako na eni strani zagotavljali sodelovanje mentorjev prostovoljcev, ki bodo svoja znanja in izkušnje prenašali na drugo generacijo, na drugi strani pa bodo svojim članom oz. uporabnikom zagotavljali dostop do znanja in izkušenj drugih generacij.

Aktivnosti se bodo izvajale v zadnjem tednu novembra

Programi medgeneracijskega učenja, ki bodo v zadnjem tednu novembra pilotno prvič potekali na Ljudskih univerzah v Centrih medgeneracijskega učenja, bodo skrbno načrtovane, vsebinsko pestre dejavnosti, ki bodo v obojestransko korist namerno povezovalе generacije pri izmenjavi znanj in izkušenj. Njihov primarni namen bo torej povezovanje generacij v namenske, vzajemno koristne aktivnosti, katerih rezultat bo večje razumevanje in spoštovanje med generacijami, krepili pa se bodo tudi samopodoba posameznikov ter medsebojna zavest in razumevanje.

Uporabili bomo vse tri prevladujoče modele medgeneracijskega sodelovanja – programe, kjer bodo starejši delovali kot mentorji in svetovalci mlajšim; programe, kjer bodo mlajši prenašali svoja znanja na starejše in programe, v katerih si bodo heterogene skupine mlajših in starejših s skupnim učenjem prizadevale za izboljšanje življenja v skupnosti.

Posebna pozornost se bo namenila ranljivim ciljnim skupinam odraslih

Zaradi njihove vloge, strokovnih znanj in izkušenj, ki jih imajo Ljudske univerze na področju vseživljenjskega neformalnega učenja, bodo tudi pri medgeneracijskem učenju posebno pozornost namenjali ciljnim skupinam, kot so podeželsko prebivalstvo, Romi, migranti, manj izobraženi, osebe s posebnimi potrebami in druge ranljive skupine prebivalstva. To pa pomeni, da bomo prevladujočim modelom medgeneracijskega učenja hkrati dodali tudi nove, kot so učenje med generacijami znotraj ene specifične ciljne skupine, učenje med različnimi generacijami in učenje med različnimi specifičnimi ciljnim skupinami.

Kot odraz potreb celotnih generacij v Sloveniji smo zasnovali izredno pester program različnih vsebin – Centri medgeneracijskega učenja bodo v zadnjem tednu novembra tako ponudili številne skupne vsebine kot tudi zelo specifične, obarvane z lokalnimi potrebami.

Več o projektu in programih lahko najdete na spletni strani Zveze ljudskih univerz Slovenije www.zlus.si in spletnih straneh Ljudskih univerz, članic zveze.

mag. Maja Radinovič Hajdič, vodja projekta
mag. Igor Kotnik, generalni sekretar zveze